

Avdelningen för ekonomi och styrning
Mikaela Bolin

Finansdepartementet - Remissadress

Remissvar – Finansdepartementets promemoria om Förslag om slopad nedsättning av arbetsgivaravgifterna för 15–18-åringar inför budgetpropositionen 2024

Sammanfattning

- Feriearbete och extrajobb är viktigt för att främja ungdomars inträde på arbetsmarknaden efter studietiden. SKR invänder inte mot att nedsättningen av arbetsgivaravgifter för unga slopas enligt promemorians förslag givet motiveringen att budget-förstärkningen från förslaget används till andra effektivare åtgärder.
- SKR ser fram emot att regeringen återkommer med förslag på andra effektivare åtgärder för att främja ungdomars inträde på arbetsmarknaden efter studietiden. Det är väsentligt för att motverka den höga ungdomsarbetslösheten, förbättra integrationen samt motverka situationen med kompetensbrist på arbetsmarknaden.
- SKR:s medlemmar har god erfarenhet av att arbeta med riktade insatser till ungdomar mot arbetsmarknaden, bland annat genom kommunala feriejobb, och bidrar gärna med goda exempel på effektiva åtgärder i dialog med regeringen.
- SKR håller med om den bedömning som görs i promemorian om att ökade omkostnader för kommuner och regioner till följd av detta förslag är relativt små. Beräkningarna i promemorian är om något i överkant med SKR:s egna beräkningar.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

SKR har i tidigare remissvar avseende införande av nedsättningar av arbetsgivaravgifter för åldersgrupper yngre än 26 år sett positivt på åtgärder som bidrar till att minska arbetslösheten i unga åldrar. Samtidigt har SKR lyft fram att generella nedsättningar av arbetsgivaravgifter för åldersgrupper är en kostsam

åtgärd (se remissvar SKR-dnr 2006/3035, 08/2076 och 13/6635). Detta är en ståndpunkt som är relevant även för detta remissvar och som även har stöd av forskning.¹ Samtidigt har SKR också tidigare lyft fram sommar- och extrajobb som en viktig åtgärd för att främja arbetsmarknadsetablering efter studier. SKR var, av den anledningen, positiv till införandet av nedsättning av arbetsgivaravgifter för åldersgruppen 15-18 år även om det noterades att beloppet på 25 000 kr per kalendermånad var ett högt belopp och skulle kunna motivera utträngning från utbildning till arbete vilket i denna åldersgrupp inte är önskvärt (se remissvar SKR-dnr 19/00363).

SKR invänder inte mot att nedsättningen av arbetsgivaravgifter för unga slopas enligt promemorians förslag givet motiveringen att budgetförstärkningen från förslaget avses användas till andra effektivare åtgärder. SKR vill poängtera att ökade möjligheter för feriearbete är ett, av flera, sätt att främja etablering på arbetsmarknaden och ser fram emot att regeringen återkommer med förslag på andra effektivare åtgärder för att främja just detta syfte. Det är väsentligt både för att bekämpa den nuvarande höga ungdomsarbetslösheten, förbättra integrationen samt motverka situationen med kompetensbristen på arbetsmarknaden. SKR:s medlemmar har god erfarenhet av att arbeta med riktade insatser till ungdomar för etablering på arbetsmarknaden och bidrar gärna med goda exempel i dialog med regeringen. SKR vill även lyfta fram att vi ser positivt på att den nuvarande och tidigare regeringar har valt att ge statsbidrag till kommuner att anordna feriejobb för unga. Dessa satsningar har skett i samband med vårbudgeten. SKR vill åter understryka att vid eventuella kommande satsningar vore det önskvärt att detta finns med redan i höstbudgeten och gärna med ett mer långsiktigt perspektiv än enstaka år. Detta för att ge bättre planeringsförutsättningar dels för kommunerna som oftast påbörjar sin planering redan i januari, dels för Arbetsförmedlingen som ska administrera och följa upp statsbidraget.

Kompetensbrist är en av de mest prioriterade utmaningarna för SKR och dess medlemmar nu och framöver. Senaste befolkningsframskrivningen från SCB visar att för de kommande 10 åren kommer antalet personer i åldersgruppen 20-64 år ökar med 4 procent, samtidigt som antal personer över 80 år ökar med 43 procent. I nivå ökar antalet personer äldre än 80 år mer än personer i arbetsför ålder, 20-64 år. För kommunsektorn är detta särskilt påtagligt givet behovet av bemanning inom äldreomsorgen och hälso- och sjukvård. Utöver att utbudet av personer i arbetsför ålder ökar relativt svagt tillkommer utmaningar med matchning både kompetensmässigt och geografiskt. Enligt SCB:s regionala befolkningsframskrivning minskar antalet personer i åldern 20-64 år i 10 av 21 län kommande 10 åren.

Dessutom visar SCB:s demografiska befolkningsframskrivning att andelen unga ökar i den arbetsföra åldern framöver. Ungefär en tredjedel av ökningen av den arbetsföra befolkningen 20-64 år kommer vara 20-24 år enligt SCB:s befolkningsframskrivning för de kommande 10 åren. Det skiljer sig från senaste 10 åren då

¹ Se till exempel en forskningssammanfattning av IFAU <https://www.ifau.se/Press/Forskningssammanfattningar/om-sankta-arbetsgivaravgifter-for-ungdomar/> samt Riksrevisionen RiR 2008:16.

antalet 20-24 år minskade. Samtidigt har vi redan nu en hög ungdomsarbetslöshet, både jämfört med andra åldersgrupper i Sverige och internationellt.

Sammantaget innebär det att en allt större andel av befolkningen i arbetsför ålder kommer ha begränsad arbetslivserfarenhet framöver. Det är väsentligt att dessa personer får en snabb etablering på arbetsmarknaden. En viktig åtgärd är olika typer av feriejobb och extrajobb under studietiden redan innan de fyller 20 år. Flera forskningsresultat stödjer att jobb vid sidan av studier har positiva effekter på framtida etablering på arbetsmarknaden och att få sitt första jobb efter avslutade studier. Bland annat genom möjligheter att knyta kontakter med arbetsmarknaden i ett tidigt skede samt att få arbetslivserfarenhet.² Feriejobb är också viktigt för de som har avbrutit sina gymnasiestudier och omfattas av kommunernas aktivitetsansvar. Feriejobb kan vara en väg att för att hitta tillbaka till studierna eller in på arbetsmarknaden. Landets kommuner och regioner har de senaste åren anordnat mellan 70 000 och 80 000 feriejobb per år.³ Dessutom har flera kommuner inkluderat feriejobb som en del av vård- och omsorgs-utbildningen där sommarvikariat har kunnat erbjudas som ett komplement för unga under 18 år.

SKR håller med om den bedömning som görs i promemorian att ökningen av omkostnader avseende högre arbetsgivarkostnader för kommuner och regioner är begränsade. Beräkningarna i promemorian är om något i överkant med SKR:s egna beräkningar. Det är rimligt att anta att kommuner och regioner kommer att minska sina konsumtionsutgifter för att kompensera för ökade kostnader vilket kan resultera i färre sommarjobb för unga, om inte detta prioriteras genom finansiering av andra riktade insatser.

² Se till exempel en forskningssammanfattning av IFAU

<https://www.ifau.se/Press/Forskningssammanfattningar/Om-sommarjobbets-betydelse-och-rapport-fran-skr>

<https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/utbildningnyckelntillarbete.65691.html> (s.18)

³<https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/feriejobbförungdomsommaren2022.69315.html>

Sveriges Kommuner och Regioner

Palle Lundberg

Verkställande direktör

Fredrik Holst

Tillförordnad avdelningschef